

NOORDENWIND

In deze columns neemt Koos Brandon Bravo uit Groningen, redacteur van de millenniumgeneratie, de lezer mee in haar visie op funerair erfgoed. Welke rol spelen sociale media? Hoe kijken haar leeftijdgenoten naar begraafplaatsen? Leeft funerair erfgoed online? En hoe ziet de toekomst voor funerair erfgoed eruit? Een frisse wind waait door erfgoedland.

Online naar de begraafplaats?

De Hortus Botanicus Amsterdam zet in april 2019 de eerste afleveringen van een podcast 'Podplanten' online. Hierin gaat Jan Jaap Hubeek met Arend Wakker, bioloog en rondleider, elke aflevering op zoek naar een verhaal in de Hortus. In aflevering #6 vertelt Arend Wakker over het Sint-Antonieskerkhof (1640-1866) dat naast De Hortus ligt. Of eigenlijk lag, want inmiddels is het grootste gedeelte van de overblijfselen herbegraven op De Nieuwe Ooster.

Hoewel ik mijn scriptie heb geschreven over funerair erfgoed en het gebouw waar de opleiding gevestigd is tegenover de Hortus ligt, had ik nog nooit over dit verdwenen kerkhof gehoord. Daarentegen luister ik, en vele mensen met mij, naar podcasts. Een podcast is eigenlijk een nieuwe vorm om mondeling verhalen door te geven. In een geluidsfragment gaan twee of meer mensen in gesprek over een onderwerp. De podcast is de afgelopen jaren enorm populair geworden. Elk onderwerp, elk genre is met een druk op de knop te luisteren. En meestal gratis. Meerdere erfgoedinstanties zoals het Rijksmuseum, Stedelijk Museum en natuurlijk De Hortus zijn ingehaakt op deze trend. En dit leidt tot mooie dingen. Zo krijgt namelijk een hele groep mensen de mogelijkheid om in contact te komen met onderwerpen die voorheen niet binnen handbereik lagen. Hoewel ik mijzelf best wil omschrijven als een persoon die dol is op de natuur, had ik niet verwacht dat ik een kwartier zou luisteren naar een verhaal over de Oostkaapse broodboom.

Andersom geldt natuurlijk hetzelfde. Door 'Podplanten' hebben mensen ineens wat meegekregen over een stukje funeraire historie van Amsterdam. De Hortus is overigens niet de enige met een podcast over een begraafplaats. NPO radio1 schetst met 'The Dead Society' een beeld van bekende en minder bekende doden op begraafplaats Soestbergen te Utrecht. De VPRO heeft in de serie '1 minuut' een reeks afleveringen op begraafplaatsen. En in de serie 'Ongesigneerd' vertelt in aflevering 10 onder anderen Babs Bakels van uitvaartmuseum Tot Zover over De Nieuwe Ooster.

'Podplanten' gaat over flora. 'Ongesigneerd' over opvallend design. En toch komen beide uit bij een begraafplaats. Juist deze verschillende aspecten van een begraafplaats lenen zich uitstekend voor podcasts. Podcasts zijn een trend waar ook het funerair erfgoedveld op in kan haken. En dan niet om een nieuwe doelgroep voor zich te winnen, maar om een nieuwe generatie kennis te laten maken met de verschillende en interessante kanten van een begraafplaats.